

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

St. kindercentrum 't Rovertje locatie speelleergroep de Boemeltrein

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 25 oktober 2019

Samenvatting

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 20 juni 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op speelleergroep de Boemeltrein. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal) achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuteropvang in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de vroegschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en vroegschoolse educatie 2019. Deze speelleergroep maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. Ook dagen ze de peuters uit om nieuwe dingen te leren. De pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken en geven de peuters aandacht in kleine groepjes. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leraar van

Kinderopvangorganisatie: 't
Rovertje

LRK-nummer: 570903208

Totaal aantal doelgroeppeuters: 4

groep 1 van de basisschool. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op het kinderdagverblijf en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

We zien dat er ruimte is om meer structureel aandacht te geven aan de woordenschatontwikkeling door bijvoorbeeld extra aanbod hiervoor in te zetten.

De pedagogisch medewerkers kunnen ouders meer stimuleren om thuis ook aan de slag te gaan met hun peuter en hen nieuwe dingen te leren. Denk hierbij aan het uitbreiden van de woordenschat door middel van woordenschatlijstjes.

De leiding van de speelleergroep heeft nog geen einddoelen opgesteld, zodat bepaald kan worden of de peuters zich voldoende ontwikkelen voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan.

De leiding van het kinderdagverblijf werkt nog te weinig aan het cyclisch verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie.

De leiding van het kinderdagverblijf maakt geen plan waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen en peuteropvang met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op speelleergroep de Boemeltrein.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers en de stafmedewerker kwaliteit/vve-coach. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de stafmedewerker kwaliteit en de houder van de speelleergroep.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Kan beter
- Voldoende
- Goed

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op de speelleergroep de Boemeltrein.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op de Boemeltrein op de standaarden Ontwikkelingsresultaten (OR1) en Kwaliteitszorg (KA1) als "kan beter". De standaard samenwerking (OP6) waarderen wij als "goed". De overige standaarden waarderen wij als "voldoende".

Context

De speelleergroep de Boemeltrein is gehuisvest in het gebouw van een openbare basisschool. Sinds enkele jaren is deze peuteropvang onderdeel van een kinderopvangorganisatie en zijn de ontwikkelingen rondom de harmonisatie nog volop aan de gang. De kindpopulatie is divers. Na een paar jaren van zorg om de basis op orde te krijgen, is er nu het moment om te kunnen bouwen aan het (meerjaren-)beleid en de zorg en borging van de kwaliteit van de vve.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 5 juli 2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

Afspraken over vervolgtoezicht

Er is geen aanleiding voor vervolgtoezicht. Speelleergroep de Boemeltrein valt onder het reguliere vve-toezicht.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op de speelleergroep de Boemeltrein.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP6 Samenwerking			•

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf gebruiken een vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers werken aan de uitvoering van het aanbod. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt en voor de ontluikende geletterdheid van de peuters. Ook zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Gelet op de kindpopulatie is het aan te raden een extra aanbod voor de woordenschatontwikkeling op te nemen in het aanbod. Ook zouden ouders een bijdrage kunnen leveren aan de woordenschatontwikkeling van hun kinderen.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaan na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen

zijn. Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van de peuters. De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste momenten in het jaar met ouders.

Wij zijn het met de pedagogisch medewerkers eens dat zij een goed beeld hebben op de ontwikkeling van de peuters. Echter constateren wij dat in het vervolg van de cyclus van signaleren, analyseren en plannen van het aanbod, er bij de planning van het aanbod ruimte is voor verbetering. Voor de vve-peuters maken de pedagogisch medewerkers gebruik van een vve-stappenplan. Dit plan is echter een vrij globale en nog weinig concrete beschrijving van activiteiten en doelen die behaald kunnen worden. Deze doelen kunnen aangescherpt en geëvalueerd worden, om zo na te gaan waar de peuter in zijn ontwikkeling is.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we samen met de stafmedewerker kwaliteit het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarderen we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met geschikte opdrachten, vrij spel en begeleid spel. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn.

Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over het dagdeel verdelen en dat de tijd effectief wordt benut. De pedagogisch medewerkers stemmen de instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd af op de behoeften van groepjes en individuele peuters. Bovendien stimuleren de pedagogisch medewerkers peuters tot interactie, zowel interactie tussen de pedagogisch medewerker en de peuters als interactie tussen peuters onderling.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. De pedagogisch medewerkers kunnen de peuters nog meer uitdagen tot het actief gebruiken van taal. Bijvoorbeeld door gerichte feedback te geven op het (leer-)proces en meer open vragen te stellen. Ook kunnen zij op gezette tijden meer rustmomenten inbouwen. Tijdens deze momenten kunnen zij dan nagaan of woorden, zinsconstructies of boodschappen ook daadwerkelijk begrepen worden.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als goed.

De pedagogisch medewerkers werken samen met de basisschool door, bij de overdracht, informatie over de doelgroeppeuters uit te wisselen. De voorschool geeft daarbij door welk vve-programma de peuter heeft gevolgd en hoe lang hij/zij dit gevolgd heeft. Voor de doelgroeppeuters is sprake van een 'warme overdracht' van deze gegevens.

De voorschool en de basisschool zorgen bovendien voor een doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie. Er is een doorgaande lijn in de thema's, het aanbod en de zorg rondom het jonge kind.

De voorschool ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen. De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter. Zij informeren ouders over het thema, middels een nieuwsbrief. In deze nieuwsbrief kan de voorschool woordlijsten opnemen die de ouders dan thuis met hun kinderen kunnen oefenen.

We waarderen de samenwerking als goed, omdat de communicatie en afstemming met de basisschool van goede kwaliteit is. Een tweede reden waarom wij deze standaard zo waarderen is gelegen in het feit dat de pedagogisch medewerkers en de stafmedewerker een sluitend netwerk van zorg en ondersteuning weten te realiseren. Bij zorg en twijfel over de ontwikkeling van een kind zijn zij in staat om alert en direct te reageren en waar mogelijk externe ondersteuning in te schakelen.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie

K

V

G

OR1 Ontwikkelingsresultaten

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als 'kan beter'.

De voorschool heeft nog geen specifieke doelen geformuleerd die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie. Op kindniveau is er weliswaar sprake van (vrij algemene) doelen die behaald moeten

worden aan het einde van de peuterperiode, maar op locatieniveau is daar nog geen sprake van. Dit onderdeel zal opgenomen worden in het kwaliteitsbeleid dat de voorschool op (korte) termijn verder zal ontwikkelen.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	•		
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarden we als 'kan beter'.

De houder van de speelleergroep heeft een pedagogisch beleidsplan opgesteld. Hierin staat beschreven wat deze aan vve activiteiten doet. Het ontbreekt echter aan een specificering van de doelen; een vve-beleidsplan is nog niet ontwikkeld. Ook het ouderbeleid staat nog in de kinderschoenen, dit dient eveneens verder uitgewerkt te worden. Tevens is het alweer meer dan een paar jaar geleden dat er een ouder- en medewerkerstevredenheidsonderzoek is gedaan. Er is dus geen goed beeld te geven van wat nu de kwaliteit van de vve op de locatie is of wat deze zou moeten zijn. Zoals we al eerder in dit rapport vermeld hebben zal de volgende fase het ontwikkelen van een degelijk vve-kwaliteitsbeleid op de locatie moeten zijn.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholing om hun kennis en vaardigheden te versterken. Daarnaast is er een grote bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren.

De leiding is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hier steeds meer op. We constateren dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een verantwoordelijkheidsverdeling. In dit opzicht willen wij opmerken dat de professionele houding die wij hebben aangetroffen tijdens ons onderzoek weliswaar pril is, maar een goed fundament vormt voor verdere verdieping van de kwaliteit van de vve.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarden we als voldoende.

De leiding van de speelleergroep verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over de activiteiten ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroepeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. Dit kan versterkt worden door niet alleen met elkaar in dialoog te gaan over hetgeen er gedaan wordt, maar ook over de bereikte effecten en of deze ook zichtbaar zijn.

Tot slot willen wij meegeven dat de voorschool ook ouders meer kan betrekken, denk aan de oudercommissie, bij het beleid, de ontwikkelingen en de resultaten van de vve.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

De uitkomsten van het inspectieonderzoek zien wij als volgt:
In het ontwikkelingsproces hebben we een basis voor vve ontwikkeld op het gebied van aanbod, zicht op ontwikkeling, pedagogisch-educatief handelen en samenwerking. Vanuit deze basis zijn verbeterpunten gesignaleerd waar we mee aan de slag kunnen gaan:

- **Aanbod:** advies om extra aanbod op woordenschatontwikkeling te bieden en ouders samen met hun kind hier in mee te nemen. Middelen die we hier (hernieuwd) voor kunnen inzetten zijn verteltassen die het kind mee naar huis kan nemen, met een uitgebreid woordweb werken met woorden vanuit het thema en de woorden laten zien en horen (o.a. het woord van de dag dat aansluit bij het thema), per thema activiteiten en bijbehorende woorden afstemmen met ouders. We werken samen met Kentalis en verwerken hun adviezen om bijvoorbeeld extra ondersteuning te bieden door middel van picto's en foto's om woorden te visualiseren en te ondersteunen met het gesproken woord.
- **Zicht op ontwikkeling:** advies om het plannen van het aanbod te concretiseren, doelen aan te scherpen en te evalueren. Het concretiseren van het individuele vve-stappenplan kan ons hierin ondersteunen. In het vve-stappenplan de doelen aanscherpen en concreet maken. De peuter volgen in zijn ontwikkeling en elke 8-10 weken de doelen evalueren met ouders en vervolgdelen opstellen. Bij het kind-volg-systeem zijn ouders, pedagogisch medewerkers en pedagogisch coach van het kindercentrum, Jeugdgezondheidszorg, gezinscoach en intern begeleider basisschool betrokken.
- **Pedagogisch-educatief handelen:** advies om peuters nog meer uitdagen tot het actief gebruiken van taal (feedback geven, meer open vragen stellen, rustmomenten en checken). We gaan inzetten op scholing van gecertificeerde pedagogisch medewerkers door verdiepingsmodules vve Startblokken op te nemen in het jaarlijks vve opleidingsplan.

Vanuit de basis voor vve kunnen we samen met de pedagogisch medewerkers bovenstaande verbeterpunten aanpakken door te onderzoeken wat we nodig hebben om door te ontwikkelen, dit concreet te maken en te verwerken in de basis van het handelen. Waarbij we de factor tijd goed in het oog houden: hoe gaan we vve organiseren en uitvoeren in de beschikbare tijd van de speelleergroep en de pedagogisch medewerkers. Vervolgens de pedagogisch medewerkers hierin coachen om de kwaliteit van het ontwikkelproces te borgen.

Wat betreft ontwikkelingsresultaten en kwaliteitszorg gaan we inzetten op het ontwikkelen van een vve Beleidsplan dat voortkomt uit het Pedagogisch beleidsplan. Met een specificering van doelen op

kindniveau en locatieniveau (waaronder het formuleren van einddoelen om te volgen of peuters zich voldoende ontwikkelen om door te stromen naar groep 1), kwaliteit van vve en ouderbeleid (o.a. het regelmatig uitvoeren van tevredenheidsonderzoek). Vervolgens creëren we hiermee meer mogelijkheden en handvaten om het cyclisch proces te verbeteren van de kwaliteit van vve (planmatig monitoren wat gaat goed en wat kan beter).

Zoals de inspecteur heeft geconstateerd en benoemd, hebben we samen (pedagogisch medewerkers, management, basisschool en gemeente) de afgelopen periode er voor gezorgd een basis voor vve te creëren. Vanuit deze basis kunnen we nu gaan bouwen aan het (meer)jaren vve-beleid en de zorg en borging van de kwaliteit van vve in het kindercentrum.